



**TURUN  
YLIOPISTO**  
Oikeustieteellinen  
tiedekunta

## **WADC:n kurinpitösääntely: urheilijoiden oikeusturvan takaaja vai vaarantaja?**

Katsaus WADA:n kurinpitösääntelyn tahallisuusarviointiin sekä siihen perustuvaan oikeuskäytäntöön urheilijoiden oikeusturvan näkökulmasta

Urheilu-oikeus  
ON-työ

Laatija:  
Jimi Ahola

25.11.2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu  
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

ON-työ

**Oppiaine:** Urheiluoikeus

**Tekijä:** Jimi Ahola

**Otsikko:** WADC:n kurinpitosääntely: urheilijoiden oikeusturvan takaaja vai vaarantaja?

**Ohjaaja:** Antti Aine

**Sivumäärä:** VIII + 26 sivua

**Päivämäärä:** 25.11.2025

Tutkielman teemana on urheilijoiden oikeusturva tahattomia dopingrikkeitä koskevissa kurinpitomenettelyissä. Erityisesti ankara vastuu -periaatteen sekä urheilijoiden välisen oikeusturvan välinen jännite on tutkielman keskiössä. Tutkimuskysymyksiä lähestytään tutkielmassa lainopillisella näkökulmalla. Kysymysten tarkastelu pohjautuu urheiluoikeudellisten periaatteiden sääntelyyn sekä ajantasaiseen oikeuskäytäntöön soveltuvuuden arviointiin.

Ankara vastuu on yksi dopingsääntelyn keskeisimmistä periaatteista, jota ilman tehokas dopingvalvonta ei olisi mahdollista. Periaate on kuitenkin väistämättä jännitteisessä suhteessa urheilijoiden oikeusturvan kanssa. Oikeusturvan osalta työ painottuu sääntelyyn perustuvien kurinpitomenettelyjen kohtuullisuuteen ja ennakoitavuuteen.

Tutkielmassa arvioidaan urheilijoiden oikeusturvan tilaa WADA:n kurinpitosääntelyyn ja sääntelyä koskevaan CAS:n ratkaisukäytäntöön peilautuen. Lähdeaineistona työssä on käytetty WADC:n sääntelyä, siihen perustuvaa ratkaisukäytäntöä sekä oikeuskirjallisuutta.

Tutkielma osoittaa, että tahattomuuteen perustuva arviointi on sekä sääntelyssä että ratkaisukäytännössä vahvasti liitoksissa dopingnäytteessä havaitun kielletyn aineen alkuperään. Tutkielmassa myös ilmenee, kuinka vaikeaa tahattomuuden osoittaminen on, mikäli kielletyn aineen alkuperästä ei ole tietoa. Tutkielma osoittaa, että WADA:n sääntelyssä on urheilijoiden oikeusturvan kannalta vielä kehitettävää. Sääntely ei nyky muodossaan ole riittävän tarkkarajaista tulkinnallisuuksien välttämiseksi. Myöskään WADC:n artikkelien kommentit eivät tarjoa riittävässä määrin konkretiaa sääntelyn vaatimusten tehokkaaseen ennakointiin.

Urheilijoiden oikeusturva on ratkaisukäytännössä siltä osin suojattu, että asetettu näyttökynnys on lähtökohtaisesti yhdenmukainen. Kuitenkin kielletyn aineen alkuperän painotus johtaa osittain epä johdonmukaisiin kurinpitoseuraamuksiin. Kielletyn aineen alkuperän ulkopuoliselle todistelulle asetettu näyttökynnys katsotaan kuitenkin urheiluoikeudellisessa keskustelussa kohtuuttomaksi. Näyttökynnyksen ylittämiseksi asetettu vaatimus todistelun laadusta on myös epäsuhteessa urheilijoilla saatavilla oleviin resursseihin.

**Avainsanat:** Urheiluoikeus, antidoping, antidopingtoiminta, doping, kurinpitomenettely, ankara vastuu, tahaton dopingriike, näyttökynnys, oikeusturva

## Sisällys

<b>WADC:N KURINPITOSÄÄNTELY: URHEILIJOIDEN OIKEUSTURVAN TAKAAJA VAI VAARANTAJA?</b> .....	<b>I</b>
<b>LÄHTEET</b> .....	<b>IV</b>
<b>LYHENTEET</b> .....	<b>VII</b>
<b>1 JOHDANTO</b> .....	<b>1</b>
1.1 Seminaarityön tarkoitus .....	1
1.2 Työn rajaus ja näkökulma .....	2
1.3 Keskeisimmät määritelmät .....	3
<b>2 TAHATTOMIA DOPINGAINERIKKEITÄ KOSKEVA SÄÄNTELY</b> .....	<b>5</b>
2.1 Antidopinginsäätelyn tehokkuuden ja urheilijoiden oikeusturvan välisen suhteen lähtökohtainen tila .....	5
2.2 Tahattomien dopingrikkeiden arvioinnin kannalta keskeisimmät WADC:n säännökset.....	6
<b>3 URHEILIJAN OIKEUSTURVA ANTIDOPINGTOIMINTAAN SITOUTUNEENA TOIMIJANA</b> .....	<b>9</b>
3.1 Urheilijan lähtökohtainen asema antidopingtoiminnan alaisena .....	9
3.2 Dopingia koskevan kurinpitomenettelyn merkitys urheilijalle .....	10
3.3 Urheilijoiden oikeusturvan tilan arvioinnin tarve .....	12
<b>4 CAS-RATKAISUKÄYTÄNTÖ TAHATTOMIEN DOPINGRIKKEITÄ KOSKEVISSA ASIOISSA</b> .....	<b>14</b>
4.1 Ajantasainen ratkaisukäytäntö perusmuodossaan .....	14
4.2 Yleisestä ratkaisukäytännöstä poikkeavat ratkaisut .....	16
4.3 Kielletyn aineen alkuperän merkitys ratkaisukäytännössä.....	18
4.4 Keskustelu nykyisen tulkintakäytännön ympärillä.....	20
<b>5 JOHTOPÄÄTÖKSET</b> .....	<b>24</b>

## Lähteet

### Kirjalliset lähteet

- Aine, Antti, WADA-säännösten uudistus – joitakin kriittisiä havaintoja. *Urheilu ja oikeus* 2013 s. 23 – 35
- Aine Antti, Yhdenvertaisuus urheilussa, *urheilu ja oikeus* 2019, s. 14 – 33
- Aine, Antti, Urheilu-oikeuden kantavat periaatteet. *Oikeustiede - Jurisprudentia*, Suomalainen lakimiesyhdistys, 2011, s. 1 – 60
- Aine, Antti, Urheilu-oikeuden kantavat periaatteet ja oikeuskäytännön kehitys. *Urheilu ja oikeus* 2023 s. 38 – 54
- Buti, Antonio, ja Saul Fridman, *Drugs, Sport and the Law*. Scribblers Publ, 2001.
- Cooper, Jonathan, Protecting human rights in sport: is the Court of Arbitration for Sport up to the task? A review of the decision in Semenya v IAAF. *The International Sports Law Journal* 23, nro 2, 2023, 151 – 175
- Dasgupta, Lovely, Russian Twister and the World Anti-Doping Code: Time to Shun the Elitist Paradigm of Anti-Doping Regime. *The International Sports Law Journal* 17, nro 1–2, 2017, 4 – 14
- Exner, Jan, Intent, Substances of Abuse, Aggravating Circumstances, Protected Persons and Recreational Athletes: Does the World Anti-Doping Code 2021 Provide Proportionate Sanctions? *The International Sports Law Journal* 22, nro 1, 2022, 62 – 84
- Halila, Heikki, ja Norros, Olli, *Urheilu-oikeus*. Alma Talent, 2017.
- Hard, Matthew, Caught in the Net: Athletes' Rights and the World Anti-Doping Agency. *Southern California Interdisciplinary Law Journal* 19, nro 3 2010, 533 – 564
- Huebner, Marianne, ja Perperoglou, Aris, Performance Development From Youth to Senior and Age of Peak Performance in Olympic Weightlifting. *Frontiers in Physiology* 10, 2019, s. 1 – 10
- Manninen, Markus, Antidopingsäännöstö 2015 – kovempia rangaistuksia ja tutkinnallisia menetelmiä. *Urheilu ja oikeus* 2014 s. 219 – 243
- Moston, Stephen, ja Engelberg, Terry, And Justice for All? How Anti-Doping Responds to 'Innocent Mistakes'. *International Journal of Sport Policy and Politics* 11, nro 2, 2019, 261 – 274
- Nuriev, Aynur, Non-Intentional Anti-Doping Rule Violations: Does a New Trend in Evidence Provision Suffice? *The International Sports Law Journal* 19, nro 3–4, 2019, 222 – 237

- Rabin, Olivier, Pitsiladis, Yannis, Caine, Dennis, Hills, Andrew ja Noakes, Timothy, toim. Acute Topics in Anti-Doping. Medicine and Sport Science 62. S. Karger, 2017.
- Rauste, Olli, Venäläiset urheilijat ja Rion olympialaiset – kun luonnonoikeus syrjäytti maailman antidopingsäännösten. Urheilu ja oikeus 2016, s. 71 – 92
- Rauste, Olli, Urheilijan huolellisuusvelvollisuus tapaus Theresa Johaugin valossa. Urheilu ja oikeus 2017, s. 208 – 223
- Tarasti, Lauri, Ankara vastuu dopingrikkomuksissa. Urheilu ja oikeus 2018 s. 247 – 263
- Tarasti, Lauri, Valmentajan vastuu dopingista. Urheilu ja oikeus 2022 s. 165 – 176
- Teräväinen, Sami, Kurinpito ja kontrolli huippu-urheilun dopingasiassa – Esimerkkeinä Tour de Francen ja ammattipyöräilyn dopingtapaukset. Turun yliopiston oikeustieteellisten julkaisuja, Urheilu-oikeuden sarja 27, 2010
- Siltala, Raimo, Johdatus oikeusteoriaan. Helsingin Yliopisto, 2001
- Star, Shaun, ja Kelly, Sarah, A Level Playing Field in Anti-Doping Disputes? The Need to Scrutinize Procedural Fairness at First Instance Hearings. The International Sports Law Journal 21, nro 1–2, 2021, s. 94 – 117
- Vinjamuri, Dr Lakshmi Priya ja Shivam, Arora, Ensuring Fair Play: Analysing Anti-Doping Regulation and Athlete Rights in Sports Law. International Journal of Law Management and Humanities 7, nro 3, 2024, s. 3862 – 72

## **Oikeustapaukset**

### **Urheilun kansainvälinen vetoomustuomioistuim**

CAS 2007/A/1399 World Anti-Doping Agency (WADA) v. International Federation of Associated Wrestling Styles (FILA) & Maria Stadnyk

CAS 2009/A/1926 & 2009/A/1930 ITF v. Richard Gasquet & WADA v. ITF & Richard Gasquet

CAS 2013/A/3327 Marin Cilic v. International Tennis Federation (ITF) sekä CAS 2013/A/3335 International Tennis Federation (ITF) v. Marin Cilic

CAS 2014/A/3475, Van Snick v. Federation Internationale de Judo

CAS 2016/A/4534 Mauricio Fiol Villanueva v. FINA

CAS 2016/A/4676 Arijan Ademi v UEFA

CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal

CAS 2017/A/5015 FIS v. Therese Johaug & NIF sekä CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF

CAS 2017/A/5017 Serghei Tarnovschi v International Canoe Federation

CAS 2019/A/6313 Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation

CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports

CAS 2022/ADD/46 United World Wrestling (UWW) v. Nathan Dyamin Jackson

CAS 2023/A/9451 RUSADA v Ms Kamila Valieva CAS 2023/A/9455, ISU v Ms Kamila Valieva and RUSADA sekä CAS 2023/A/9456 WADA v RUSADA and Ms Kamila Valieva

### **Urheilun säännöt**

World Anti-Doping Agency, World Anti-Doping Code 2003. Maailman antidopingsäännöstö 2003. (WADC 2003)

World Anti-Doping Agency, World Anti-Doping Code 2009. Maailman antidopingsäännöstö 2007. (WADC 2009)

World Anti-Doping Agency, World Anti-Doping Code 2015. Maailman antidopingsäännöstö 2013. (WADC 2015)

World Anti-Doping Agency, World Anti-Doping Code 2021. Maailman antidopingsäännöstö 2019. (WADC 2021)

### **Muut lähteet**

Euroopan komissio, PMP yhteistyössä Institute of Sport and Leisure Policyn ja Loughborough Universityn kanssa, Education of young sportspersons (lot 1) final report  
([https://www.sportaustria.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU\\_Education\\_Sportpersons.pdf](https://www.sportaustria.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_Education_Sportpersons.pdf), vierailtu 29.10.2025)

Tieteen termipankki, Oikeusturva

([https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:oikeusturva\\_\(prosessioikeus\)](https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:oikeusturva_(prosessioikeus)), vierailtu 29.10.2025)

Tieteen termipankki, Ankara vastuu

([https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:ankara\\_vastuu](https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:ankara_vastuu), vierailtu 29.10.2025)

## Lyhenteet

CAS	Court of Arbitration for Sport / Kansainvälinen vetoomustuomioistuin
ECIS	Estonian Center for Integrity in Sports / Viron urheilun eettinen keskus
FILA	International Federation of Associated Wrestling Styles / Kansainvälinen painiliitto
FIS	International Ski Federation / Kansainvälinen hiihtoliitto
FINA	Fédération Internationale de Natation / Kansainvälinen uimaliitto
IAAF	International Association of Athletics Federation / Kansainvälinen yleisurheiluliitto
ICF	International Canoe Federation / Kansainvälinen kanoottiliitto
ITF	International Tennis Federation / Kansainvälinen tennisliitto
ISU	International Skating Union / Kansainvälinen luisteluliitto
NIF	The Norwegian Olympic and Paralympic Committee and Confederation of Sports / Norjan olympia- ja paraolympiakomitea
RUSADA	Russian Anti-Doping Agency / Venäjän antidopingtoimisto
SUEK	Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
UWW	United World Wrestling / Kansainvälinen painiliitto
WADA	World Anti-Doping Agency / Maailman antidopingtoimisto
WADC	World Anti-Doping Code / Maailman antidopingsäännöstö
WSF	World Squash Federation / Kansainvälinen squashliitto

# 1 Johdanto

## 1.1 Seminaarityön tarkoitus

Seminaarityössä tutkitaan World Anti Doping Agencyn (WADA) koodistojen tahallisuutta käsittelevää sääntelyä niiden sisällön ja käytännön toteutuksen näkökulmasta. Työn tutkimusmetodina on lainoppi ja sen keskeinen mielenkiinnon kohde sääntelyn osalta on se, ovatko nämä, urheilijoiden näkökulmasta erittäin merkittävät säännökset riittävän selkeitä sekä tarkkarajaisia että niihin sitoutuneiden urheilijoiden oikeusturva on tosiasiallisesti taattu.

Tutkimuskysymyksenä työssä on, miten tahattomista dopingrikkeistä epäiltyjen urheilijoiden oikeusturvaa suojataan tahattomia dopingrikkeitä koskevassa sääntelyssä ja ratkaisukäytännössä. Mahdollisimman kattavan kokonaiskuvan saamiseksi tutkimuskysymystä arvioidaan ensin yksittäin World Anti-Doping Coden (WADC) sääntelyn sekä CAS:n oikeuskäytännön perusteella, jonka jälkeen havaitut huomiot kootaan oikeuskirjallisuuteen tukeutuen.

Työn tarkoituksena on arvioida, miten kansainvälisten WADA:n koodistoon sitoutuneiden huippu-urheilijoiden oikeusturva on nykyisellä sääntelypohjalla turvattu. Työssä arvioidaan oikeusturvan takaamista tilanteissa, joissa urheilija on antanut positiivisen dopingnäytteen, mutta ei ole tahallisesti käyttänyt kiellettyä ainetta suorituksensa parantamiseksi<sup>1</sup>.

Oikeusturvaa ja sen toteutumista arvioidaan erityisesti kurinpitotoimien ennakoitavuuden ja kohtuullisuuden näkökulmasta, eli siitä, onko langetettu kurinpitotoimi ollut sääntelyn perusteella kohtuullisesti ennakoitavissa urheilijoiden näkökulmasta. Toisaalta arvioidaan, miten sääntelijöiden, soveltuvien toimielinten sekä urheilijoiden vastuut jakautuvat. Lopuksi arvioidaan, miten menettely kokonaisuudessaan esiintyy urheilijan oikeusturvan näkökulmasta.

---

<sup>1</sup> Lähtökohtaisesti ei voida koskaan olla varmoja missä tarkoituksessa kiellettyä ainetta on käytetty taikka miten kyseinen aine on päätenyt urheilijan elimistöön, mutta työssä käsiteltävät kurinpitotapaukset koskevat sellaisia tilanteita, joissa urheilija on paitsi väittänyt, myös pyrkinyt osoittamaan, että aine on päätenyt elimistöön vahingossa ja urheilijan tietämättä.

## 1.2 Työn rajaus ja näkökulma

Työ on rajattu WADA:n antidopingtoimintaan sitoutuneisiin toimijoihin sekä urheilijoihin. Työssä ei tulla arvioimaan rangaistavia toimia sääntelevää koodiston artiklan 2 sisältöä tarkemmin, vaan painotus on tilanteissa, joissa dopingriike on jo jossain muodossa tapahtunut. Erityisesti tarkastelu kohdistuu artiklan 10 säännöksiin. Kyseisiin säännöksiin liittyviä ratkaisukäytänteitä sekä tulkintamalleja käsitellään erityisesti Court of Arbitration of Sports (CAS) ratkaisukäytännön valossa, mutta työssä esiintyy myös kansallisten kurinpitoelinten ratkaisukäytäntöä siinä muodossa, kun sitä on CAS:issa ratkaistuissa tapauksissa käsitelty.

Merkittävänä taustakysymys arvioinnin takana on se, olisiko kurinpidon kohteena ollut urheilija voinut olla tietoinen tuottamusarvioinnin edellytyksistä taikka rangaistuksen laadusta. Puhtaan ja reilun urheilun turvaamisen ympärillä toteutettava toiminta, antidopingtoiminta mukaan lukien, on hyvin laajaa-alaista sekä monimutkaista, mutta tarpeellista<sup>2</sup>, jonka vuoksi on tärkeää, että antidopingtoimintaa arvioidaan myös kurinpidon kohteen näkökulmasta.

Lainopilla tutkimusmenetelmänä viitataan voimassa olevien oikeusnormien systematisointiin ja tulkintaan<sup>3</sup>. Lainoppi toimii myös oikeusperiaatteiden, joihin urheilu-oikeuden periaatteet kuuluvat, systematisoijana ja tulkitsijana<sup>4</sup>. Sen mukaan oikeudellinen ratkaisu tulee perustella siten, että se täyttää lainmukaisuuden vaatimukset sekä kansalaisten oikeudenkäyttöön kohdistaman perustellun oikeusturvaodotuksen<sup>5</sup>. Dopingasioissa näiden perusteltujen oikeusturvaodotusten kohteena ovat erityisesti antidopingtoimintaan sitoutuneet urheilijat.

Lainopin alamuodon, vaihtoehtoisen lainopin, tarkoituksena on *parhaan mahdollisen tulkinnan* perusteleminen voimassa olevasta oikeudesta, riippumatta siitä tukeeko ylimpien tuomioistuimien käsitys tätä tulkintaa vaiko ei<sup>6</sup>. Työ on laadittu tästä näkökulmasta, mutta se myötäilee myös perinteisempää lainoppia siten, että nykyinen CAS:n ratkaisukäytäntö huomioidaan traditiopohjaisesti vahvasti tulkintakäytäntöön vaikuttavana toimijana.

---

<sup>2</sup> Vinjamuri, Dr. Lakshmi Priya ja Shivam, Arora, Ensuring Fair Play: Analysing Anti-Doping Regulation and Athlete Rights in Sports Law, 2024, s. 3869

<sup>3</sup> Siltala, Raimo, Johdatus oikeusteoriaan (Helsingin Yliopisto, 2001), s. 17

<sup>4</sup> Siltala, 2001, s. 15

<sup>5</sup> Siltala, 2001, s. 17

<sup>6</sup> Siltala, 2001, s. 18

### 1.3 Keskeisimmät määritelmät

Antidopingtoiminnalla viitataan yleisesti dopingin vastaiseen toimintaan. Se sisältää dopingin valvontaa eli urheilijoiden testaamista kiellettyjen aineiden havaitsemiseksi sekä kurinpitotoimia dopingrikkeiden ilmetessä, mutta ennen kaikkea se on dopingin vastaista sääntelyä. Tällaista sääntelyä ovat esimerkiksi WADA:n koodisto sekä Suomen antidopingsäännöstä. WADA:n vuoden 2021 WADC määrittelee antidopingtoiminta sisältämään dopingtestauksen ja urheilijoiden valvonnan lisäksi myös antidopingkoulutuksen sekä -tiedottamisen<sup>7</sup>. Työssä tullaan arvioimaan antidopingtoimintaa sen laajassa mielessä, kuitenkin tahattomiin dopingrikkeisiin painottuen.

Oikeusturvalla viitataan prosessioikeudellisessa kontekstissa sekä ratkaisujen muodolliseen lainmukaisuuteen ja ennustettavuuteen että niiden sisällölliseen oikeellisuuteen ja kohtuullisuuteen<sup>8</sup>. Oikeusturvan katsotaan toteutuvan silloin, kun asiassa saadaan asian todellista tilaa vastaavan aineellisen lainsäädännön mukainen ratkaisu<sup>9</sup>. Työssä tarkasteltava keskeinen oikeusturvan osa-alue on ratkaisujen muodollinen lainmukaisuus, kohtuullisuus ja ennustettavuus. Keskeistä on siis se, ovatko dopingiin liittyvät kurinpitotangaistukset WADA:n koodiston sääntelyn mukaisia ja koodistoon perustuvia sekä urheilijoiden ennakoitavissa perusteittensa ja kurinpitotoimien asteen osalta.

Ankaralla vastuulla tarkoitetaan tuottamuksesta riippumatonta vastuuta<sup>10</sup>. Siihen viitataan usein vahingonkorvausoikeudellisessa diskurssissa nimenomaisesti korvausvastuuseen liittyen. Urheilu oikeudessa ja dopingjuridiikassa ankara vastuu ei kuitenkaan viittaa vahingonkorvausvastuuseen, vaan urheilijan antidopingsääntelyn vastaiseen toimintaan, siihen liittyvän todistustaakan jakaantumiseen sekä tuottamuksesta riippumattomaan vastuuseen dopingrikkeissä<sup>11</sup>. Ankara vastuu ei kuitenkaan poissulje urheilijan mahdollisuutta syyttömyytensä osoittamiselle, mutta todistustaakka on tällöin urheilijalla<sup>12</sup>.

Huippu-urheilijoista puhuessa on urheilu oikeudellisessa kontekstissa tarkoitettu korkean suorituskyvyn omaavia yksilöitä, jotka kykenevät kilpailemaan lajinsa korkeimmalla tasolla

---

<sup>7</sup> WADA Code 2021, Liite 1 – Määritelmät, ”Anti-Doping activities”, s. 165

<sup>8</sup> Tieteen termipankki, Oikeusturva

<sup>9</sup> Tieteen termipankki, Oikeusturva

<sup>10</sup> Tieteen termipankki, Ankara vastuu

<sup>11</sup> Tarasti, Lauri, Ankara vastuu dopingrikkomuksissa. Urheilu ja oikeus 2018, s. 260

<sup>12</sup> Tarasti, 2018, s. 247

niin kansallisesti kuin kansainvälisesti<sup>13</sup>. Työssä huippu-urheilijoihin taikka urheilijoihin viitatessa hyödynnetään samaa määritelmää. Tämän lisäksi käsiteltävät huippu-urheilijat ovat sitoutuneet WADA:n taikka WADA:n alaisen toimijan antidopingsääntelyyn. Työssä tarkastelun kohteena olevat huippu-urheilijat ovat myös pääosin yksilö- tai parilajeissa kilpailevia, eli joukkueurheilijat jäävät tarkastelun pienemmälle painotukselle. Peruste tälle rajaamiselle ei ole urheilullinen, vaan se, että joukkueurheilussa organisaatorakenne on huomattavasti laajempi, ja täten myös joukkueurheilijoiden tukiverkosto on lähtökohtaisesti laajempi ja asiantuntevampi. Tällöin tahattomien dopingrikkeiden riski on ainakin lähtökohtaisesti pienempi.

Tahattomalle dopingainerikkeelle ei ole mitään kaiken kattavaa määritelmää. Yleisimmin sillä viitataan dopingrikkeeseen, joka on ei ole ollut seurausta urheilijan tahallisesta menettelystä. Työssä tahattomasta dopingrikkeestä puhuttaessa tarkoitetaan myös edellä mainittua, sillä lisäyksellä, että rikkeen tosiasiallista tahallisuutta ei työn laatijan toimesta arvioida. Työssä tahattomina esitetyt dopingrikkeet ovat kaikki sellaisia, että rikkeestä vastuussa oleva urheilija on kurinpitomenettelyssä argumentoinut sen olleen tahaton. Termin laajennus on tehty siitä syystä, ettei voida aukottomasti katsoa, että kurinpitoseuraamuksesta päättävän tahon arviointi toiminnan tahattomuudesta osoittaisi, onko toiminta tosiasiallisesti ollut tahatonta.

Työssä WADC:n sääntelyä käsitellessä nousee esiin käsite “erikseen määritellyt aineet”. Erikseen määritellyillä aineilla tarkoitetaan WADC 4.2.2 artiklan mukaisesti kaikkia kiellettyjä aineita, lukuun ottamatta niitä aineita, jotka eivät kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelon mukaan niihin kuulu. Työssä ei tulla poikkeamaan tästä määritelmästä, mutta kirjoitusteknisistä syistä määritelmä avataan vain tässä yhteydessä.

---

<sup>13</sup> Dasgupta, Lovely, Russian Twister and the World Anti-Doping Code: Time to Shun the Elitist Paradigm of Anti-Doping Regime. *The International Sports Law Journal* 17, nro 1–2, 2017, s. 5

## 2 Tahattomia dopingainerikkeitä koskeva sääntely

### 2.1 Antidopingsääntelyn tehokkuuden ja urheilijoiden oikeusturvan välisen suhteen lähtökohtainen tila

Sääntelyn riittävää täsmällisyyttä arvioidessa on hyvä huomioda, että tarkkarajaisuus ja riittävä soveltamisala ovat aina jännitteessä toistensa välillä. Antidopingsääntelyltä tulee edellyttää riittävän tarkkaa soveltamisperusteiden määrittelyä<sup>14</sup> sääntelyn riittävän selkeyden varmistamiseksi. On kuitenkin antidopingtoiminnan kannalta keskeistä, että säännöksiin jätetään riittävässä määrin avoimuutta. Tällöin välttyään Venäjän dopingskandaalin tapaisilta tilanteilta, jossa valtiojohtoinen vuosia kestänyt dopingmanipulaatio paljastuu, mutta sääntely ei mahdollista reagointia<sup>15</sup>. Dopingasioiden sääntely, muun sääntelyn tavoin, onkin tasapainottelua näiden kahden ääripään välillä.

Antidopingsääntelyn peruslähtökohtana on dopingin käytön valvominen ja minimoiminen. Sääntely kuitenkin kärsii määritelmällisestä ongelmasta, sillä on epäselvää, keitä antidopingsääntelyllä yritetään saada kiinni<sup>16</sup>. Mikäli dopingtoiminnan kitkeminen olisi sääntelyn ainoa tavoite, ei kuitenkaan esimerkiksi kurinpitomenettelyä lieventävien seikkojen sääntelemisen tulisi tarpeen. Myöskään toimintakieltojen verrattain lyhyt pituus ei tällöin olisi asianmukaista. Antidopingsääntely on siis aina myös tasapainottelua urheilijoiden oikeuksien, reilun kilpailun sekä dopingin käytön minimoimisen välillä.

Keskeinen peruste antidopingsääntelylle on myös urheilijoiden terveyden turvaaminen sekä toisaalta kansanterveyden turvaaminen<sup>17</sup>. Mikäli dopingaineiden käyttö hyväksyttäisiin urheilussa, voisi se olla omiaan motivoimaan kyseisiä urheilijoita seuraavia tavallisia kansalaisia myös käyttämään kyseisiä aineita niihin liittyvistä terveysriskeistä riippumatta. Näinkin jalo antidopingsääntelyä ohjaava periaate on kuitenkin saanut osakseen myös kritiikkiä. Urheiluoikeudellisessa keskustelussa on nimittäin esiintynyt kriittisiä näkemyksiä

---

<sup>14</sup> Aine, Antti, WADA-säännösten uudistus – joitakin kriittisiä havaintoja. *Urheilu ja oikeus* 2013, s. 25

<sup>15</sup> Rauste, Olli, Venäläiset urheilijat ja Rion olympialaiset – kun luonnonoikeus syrjäytti maailman antidopingsäännösten. *Urheilu ja oikeus* 2016, s. 92

<sup>16</sup> Matthew Hard, Caught in the Net: Athletes' Rights and the World Anti-Doping Agency. *Southern California Interdisciplinary Law Journal* 19, nro 3, 2010, s. 534

<sup>17</sup> Aine, 2013 s. 23

WADA:n toiminnan pohjautumiselle näin laajojen ja monitulkinnallisten periaatteiden turvaamisen tavoittelulle<sup>18</sup>.

WADA on tästä huolimatta vuoden 2021 koodistossaan siirtynyt aikaisempaa terveysterusteisempaan sääntelyyn. WADC 2021:ssä terveyden turvaaminen on nostettu yhdeksi keskeisimmistä sääntelyn perusteista<sup>19</sup>. Vaikka periaate onkin saanut kritiikkiä, oli sääntelymuutos seurausta useiden sidosryhmien ehdotuksista sekä painotuksesta siihen, että sääntelyn tulisi painottua terveydelliseen näkökulmaan pelikentän tasaamisen sijasta<sup>20</sup>. Keskustelu koski esimerkiksi huumausaineongelmia suhteutettuna suoritusta parantavien aineiden käyttöön, mutta painotussuunta herätti myös perustellusti kysymyksiä siitä, onko WADC oikea instrumentti sääntelemään huumausaineita koskevia sosiaalisia ongelmia<sup>21</sup>.

## **2.2 Tahattomien dopingrikkeiden arvioinnin kannalta keskeisimmät WADC:n säännökset**

WADC:n säännöksiä arvioidessa on tärkeä huomioida, ettei WADA:n koodisto ole tarkoitettu sellaisenaan urheilujärjestöjen sovellettavaksi yksittäisissä dopingtapauksissa, vaan WADC asettaa edellyttävän dopingsääntelyn tason. WADC:hen sitoutuneiden urheilujärjestön tulee omatoimisesti muokata oma antidopingsäännöstönsä tämän tason mukaiseksi<sup>22</sup>. WADC myös edellyttää, että siihen sitoutuneet toimijat noudattavat koodistoa omaa sääntelyään laatiessaan.

WADC on tämän johdosta koko antidopingtoiminnan keskeisin sääntelyinstrumentti. Sen säännökset kattavat dopingtoiminnan kokonaisuudessaan, ja se toimii sääntelyperustana myös kansallisille antidopingsäännöksille, kuten Suomen antidopingsäännöstölle<sup>23</sup>. Seuraavaksi tarkastellaan tahattomien dopingrikkeiden kannalta keskeisimpiä säännöksiä sekä niiden sisältöä.

---

<sup>18</sup> Hard, 2010, s. 534

<sup>19</sup> WADC 2021, sivut 9 ja 13

<sup>20</sup> Jan Exner, Intent, Substances of Abuse, Aggravating Circumstances, Protected Persons and Recreational Athletes: Does the World Anti-Doping Code 2021 Provide Proportionate Sanctions? *The International Sports Law Journal* 22, nro 1, 2022, s. 69

<sup>21</sup> Exner, 2022, s. 69

<sup>22</sup> Teräväinen, Sami, Kurinpito ja kontrolli huippu-urheilun dopingasiassa – Esimerkkeinä Tour de Francen ja ammattipyöräilyn dopingtapaukset. *Turun yliopiston oikeustieteellisten julkaisuja, Urheiluoikeuden sarja* 27, 2010, s. 33

<sup>23</sup> Suomen antidopingsäännöstä 2021

WADC:n 2 artiklassa säännellään dopingrikkeistä sekä niiden sisällöstä. Työn kannalta keskeisimmät säännökset ovat kiellettyä ainetta sisältävää näytettä sääntelevä 2.1 artikla sekä kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä tai käytön yritystä sääntelevä 2.2 artikla. Vaikka säännösten voisi ajatella sääntelevän vastaavia tilanteita, toimii 2.2 artikla 2.1 artiklaa täydentävänä säännöksenä, sillä se mahdollistaa kielletyn aineen rangaistavuuden myös tilanteissa, joissa urheilija ei ole antanut positiivista dopingnäytettä. Molemmat säännökset sisältävät myös urheilijan ankaraa vastuuta painottavat lisäykset 2.1.1 sekä 2.2.2, joiden mukaan ”urheilijan on itse varmistettava, ettei hänen elimistönsä pääse mitään kiellettyä ainetta”<sup>24</sup>.

Vaikka artiklat eivät suoraan ilmaise ankan vastuun käsitettä, sisältävät säännökset kuitenkin ankan vastuun merkityssisällöltään<sup>25</sup>. Molemmissa artikloissa myös ilmaistaan, ettei urheilijan tahallisuudella, tuottamuksella, laiminlyönnillä taikka tietoisuudella ei ole vaikutusta näytettäessä toteen dopingrikkomusta<sup>26</sup>.

WADC:n 10 artiklassa taas säännellään dopingrikkomuksesta seuraavista kurinpitomenettelyistä sekä kurinpitoseuraamusta harkitessa huomioitavista seikoista. WADC:n 10.1 artiklassa säädetään kilpailutulosten hylkäämisestä niissä kilpailuissa, joissa dopingrikkomus on tapahtunut<sup>27</sup>. Säännös on sinänsä ehdoton, että sitä noudatetaan rikkeen tahallisuudesta taikka mahdollisesta kurinpitotoimesta luopumisesta riippumatta. Ainoa poikkeus kilpailusuorituksen hylkäämisen osalta on, mikäli urheilija kykenee näyttämään toteen, että rikkomus ei ole ollut seurausta hänen tuottamuksestaan taikka laiminlyönnistään. Tällöin urheilijan tulos hylätään vain siitä kilpailusta, jossa dopingrikkomus on tullut ilmi, mutta muiden kilpailujen yksittäisiä tuloksia ei hylätä. Tämäkin kuitenkin edellyttää, ettei dopingrikkomus ole todennäköisesti vaikuttanut muidenkin kilpailujen tuloksiin.<sup>28</sup>

Kilpailutulosten hylkäämisen lisäksi vakiorangaistuksena dopingrikkomuksissa on vuodesta 2015 lähtien<sup>29</sup> ollut WADC 10.2.1 artiklan mukainen neljän vuoden urheilun toimintakiello<sup>30</sup>.

---

<sup>24</sup> WADC 2021, artiklat 2.1.1 ja 2.2.2

<sup>25</sup> Tarasti, 2018, s. 253

<sup>26</sup> WADC 2021, artiklat 2.1.1 ja 2.2.2

<sup>27</sup> WADC 2021, artikla 10.1.2

<sup>28</sup> WADC 2021, artikla 10.1.2

<sup>29</sup> Edeltävissä WADA:n koodistoissa vakiorangaistus dopingrikkeestä oli kahden vuoden toimintakiello.

<sup>30</sup> Manninen, Markus, Antidopingsäännöstö 2015 – kovempia rangaistuksia ja tutkinnallisia menetelmiä. Urheilu ja oikeus 2014, s. 221

Tästä vakiorangaistuksesta voidaan kuitenkin WADC 10.5 ja 10.6 nojalla poiketa tietyin edellytyksin. Mikäli dopingrikkeeseen syyllistynyt urheilija pystyy osoittamaan, ettei dopingrikkomus ole ollut seurausta tämän huolimattomuudesta tai tuottamuksesta (*no fault or negligence*)<sup>31</sup>, voidaan kurinpitoseuraamus WADC 10.5 artiklan nojalla jättää määräämättä.

10.5 artiklalle asetetut soveltamisedellytykset ovat kuitenkin asetettu tarkkarajaisesti. Se on säädetty vain poikkeustilanteissa käytettäväksi. Sen piirin ulkopuolelle jäävät esimerkiksi tilanteet, joissa kielletty aine on peräisin epäpuhtaasta ravintolisästä, henkilökohtaiselta lääkäriltä tai ruokaan tai juomaan lähipiiriin kuuluvan toimijan lisäämänä<sup>32</sup>. Kaikki edellä esitetyt syyt positiiviselle näytteelle siis sulkevat 10.5 artiklan käyttömahdollisuuden riippumatta siitä, kuinka huolellinen ja tarkkaavainen urheilija on tapahtuman ympärillä ollut.

WADC:n 10.6 artikla taas mahdollistaa laajempaa arviointia, ja esimerkiksi edellä esitetyt 10.5 artiklaan soveltamattomat tilanteet soveltuvat 10.6 artiklaan tietyin edellytyksin<sup>33</sup>. 10.6 artiklan mukainen rangaistuksen lieventäminen voi tulla sovellettavaksi huippu-urheilijaa koskevassa kurinpitomenettelyssä kolmessa, tapauksessa. Kurinpitotoimea voidaan lieventää erikseen määriteltyjä aineita koskevissa tapauksissa<sup>34</sup>, epäpuhtaita tuotteita koskevissa tapauksissa<sup>35</sup> ja suojeltuja henkilöjä sekä harrasteurheilijoita koskevissa tapauksissa<sup>36</sup>. Kurinpitotoimen lieventäminen perustuu urheilijan tuottamuksen tai laiminlyönnin arviointiin, tarkemmin huolellisuusvelvollisuuden perustuvaan arviointiin.

WADC:ssä ei kuitenkaan määritellä urheilijalla olevan huolellisuusvelvollisuuden sisältöä tarkemmin. Määrittely on jätetty vain yleisluonteisen toteamuksen varaan, eikä sitä, mitä huolellisuusvelvollisuuden täyttäminen urheilijalta edellyttää avata millään tavoin. CAS joutuukin sen vuoksi päätöksissään usein erikseen määrittelemään, mitä huolellisuusvelvollisuus sisältää käytännössä<sup>37</sup>.

---

<sup>31</sup> WADC 2021, artikla 10.5

<sup>32</sup> WADC 2021, kommentti 65

<sup>33</sup> WADC 2021, kommentti 65

<sup>34</sup> WADC 2021, artikla 10.6.1.1

<sup>35</sup> WADC 2021, artikla 10.6.1.2

<sup>36</sup> WADC 2021, artikla 10.6.1.3

<sup>37</sup> Rauste, Olli, Urheilijan huolellisuusvelvollisuus tapaus Theresa Johaugin valossa. Urheilu ja oikeus 2017, s.212

### 3 Urheilijan oikeusturva antidopingtoimintaan sitoutuneena toimijana

#### 3.1 Urheilijan lähtökohtainen asema antidopingtoiminnan alaisena

Vaikka terveyden turvaaminen ja edistäminen on antidopingtoiminnan keskiössä, on sen toinen olennainen tarkoitus turvata reilun pelin periaate. Antidopingtoiminnassa keskiössä on siis se, että samassa kilpailutilanteessa kilpailevilla urheilijoilla tulisi lähtökohtaisesti olla yhtäläiset mahdollisuudet menestyä lähtökohdistaan riippumatta<sup>38</sup>. Yksi kantavin argumentti antidopingtoiminnalle on juuri se, että mikäli dopingaineiden käyttö sallittaisiin, edellyttäisi omassa lajissaan pärjääminen dopingaineiden käyttöä.

Urheilija on aina antidopingsääntelyyn sitoutuessaan alisteisessa asemassa. Urheilijan on joko hyväksyttävä monopoli-asemassa yksipuolisesti laaditut säännöt sekä niihin perustuvat päätökset, mikäli tämä toivoo kilpailevansa omassa lajissaan<sup>39</sup>. Lisäksi, toisin kuin esimerkiksi rikosoikeudessa, urheilutoiminnassa kurinpito perustuu itsesääntelyyn, jonka tehokkuus perustuu siihen, että toimet tulevat voimaan ilman viranomaismyötävaikutusta ja lähtökohtaisesti heti kun niistä on tehty päätös<sup>40</sup>. Tämä myös toisaalta tarkoittaa, ettei toimintaa valvota viranomaisten puolesta kovinkaan tarkasti, joka mahdollistaa mielivaltaisen päätöksenteon ainakin urheiluorganisaation laatimien sääntöjen ja ajantasaisen lainsäädännön puitteissa.

Antidopingtoiminnassa lähtökohtana on se, että urheilija vastaa antidopingrikkeistä *ankara vastuu* -periaatteen mukaisesti. Tämä siis käytännössä tarkoittaa sitä, että urheilija on vastuussa paitsi omasta, myös ulkopuolisten toimijoiden toiminnasta aina aineita nauttiessaan ja kehoonsa laittaessaan. Vaikka ankaran vastuun voidaan katsoa olevan välttämätöntä antidopingsääntelyn tehokkuudelle, alleviivaa se myös tehokkaan antidopingtoiminnan sekä urheilijoiden oikeuksien välistä jännitettä<sup>41</sup>. Tästä jännitteestä huolimatta on vakiintuneesti katsottu, että antidopingsääntösten avulla voidaan oikeudellisesti perustellulla tavalla rajoittaa

---

<sup>38</sup> Virtanen, Niklas, Urheilija, oikeus ja turva – perusoikeuksien vaikutuksesta urheiluun ja urheilun kurinpitoon. Urheilu ja oikeus 2021, s. 224

<sup>39</sup> Aine, 2013, s. 24

<sup>40</sup> Heikki Halila ja Olli Norros, Urheiluoikeus (Alma Talent, 2017), s. 294

<sup>41</sup> Vinjamuri ja Shivam, 2024, s. 3867

urheilijoiden toimintavapautta erilaisten suoritusta parantavien aineiden ja menetelmien käyttöön sekä samalla turvata kilpailuolosuhteiden yhdenmukaisuus<sup>42</sup>.

### 3.2 Dopingia koskevan kurinpitomenettelyn merkitys urheilijalle

Vaikka alan julkaisuista ei tälle erityistä tukea löytynytkään<sup>43</sup>, katson, että antidopingtoiminta on urheiluoikeuden ”rikosoikeutta”. Kuten rikosoikeudessa, antidopingtoiminnassa säännellään kiellettyjä menettelytapoja sekä rangaistuksia, mikäli yksilö menettelee säännellyllä tavalla kielloista huolimatta<sup>44</sup>. Niillä on myös täten merkittävä vaikutus yksilön toimintavapauteen, jolla on merkittävä asema paitsi yhteiskunnassamme, myös urheiluoikeudessa<sup>45</sup>. Kumpikin sääntely kaventaa tätä yksilönvapauden alaa, sekä sitä, miten ihmiset toteuttavat itseään. Jo tästä syystä on elintärkeää, että antidopingsääntely ja -valvonta on sellaista, että se kestää kriittisen arvioinnin.

Dopingrikkeiden ympärillä käytävä julkinen keskustelu onkin hyvin latautunutta, jopa ”noitavainoja” muistuttavaa<sup>46</sup>. Tätä osoittaa hyvin se, että antidopingrikkeestä kiinnijääneen urheilijan ei puhuta rikkoneen hyväksymänsä sopimuksen ehtoja, vaan urheilijan katsotaan syyllistyneen dopingrikkeeseen<sup>47</sup>. Tämä näkökulma on yleinen aivan urheiluoikeudellisessa keskustelussa sekä dopingia koskevissa kurinpitopäätöksissä siitä huolimatta, että antidopingsääntely on lähtökohtaisesti sopimukseen perustuvaa yhteisten pelisääntöjen asettamista, joista poikkeaminen johtaa sopimusperusteiseen sanktioon toimintakiellon tai muiden kurinpitotoimien muodossa.

Huippu-urheilijan ura on myös lähes poikkeuksetta aina lyhyempi kuin keskiverto, normaali työura<sup>48</sup>. Vielä urheilu-uraa lyhyempi on se huippu, milloin urheilija on suorituskyylyltään parhaassa kunnossaan<sup>49</sup>. Vaikka yleisessä keskustelussa toimintakieltojen pituutta on

---

<sup>42</sup> Aine Antti, Yhdenvertaisuus urheilussa, urheilu ja oikeus 2019, s. 24

<sup>43</sup> Markus Mannin vertasi vastaavasti artikkelissaan ”Antidopingsäännöstö 2015 – kovempia rangaistuksia ja tutkinnallisia menetelmiä” WADC:n 10.6.3 artiklaa silloin Suomessa valmisteluvaiheessa olleeseen syyteneuvotteluun.

<sup>44</sup> Selkeyden vuoksi kuitenkin totean, etteivät nämä kaksi oikeudenalaa kuitenkaan vertaudu toisiinsa estoitta, varsinkin huomioiden rikosoikeuden merkittävästi suuremman merkityksen yhteiskunnassamme. Menettely- ja perusajatukset kuitenkin vastaavat hyvin pitkälti toisiaan.

<sup>45</sup> Aine, Antti, Urheiluoikeuden kantavat periaatteet ja oikeuskäytännön kehitys. Urheilu ja oikeus 2023 s. 42

<sup>46</sup> Hard, 2010, s. 535

<sup>47</sup> Hard, 2010, s. 535

<sup>48</sup> Antonio Buti ja Saul Fridman, *Drugs, Sport and the Law* (Scribblers Publ, 2001), s. 85

<sup>49</sup> Shaun Star ja Sarah Kelly, *A Level Playing Field in Anti-Doping Disputes? The Need to Scrutinize Procedural Fairness at First Instance Hearings*. *The International Sports Law Journal* 21, nro 1–2, 2021, s. 97

kritisoitu liian lyhyinä, on tärkeä huomioida, että neljän vuoden toimintakielto on pituudeltaan hyvinkin merkittävä huippu-urheilijalle. Toimintakiellon vaikutus urheilijan loppu-uran kannalta kuitenkin aina vaihtelee sitä mukaan, missä vaiheessa uraa dopingriike tapahtuu. 22-vuotias painonnostaja olisi nelivuotisen toimintakiellon jälkeen 26-vuotias, jonka on katsottu olevan lajissa kilpailevien suorituskyvyllisesti paras ikä<sup>50</sup>. Uransa loppupuolella olevan urheilijan ura huippu-urheilun saralla taas hyvin todennäköisesti päättyisi, mikäli hänelle langetettaisiin neljän vuoden toimintakielto<sup>51</sup>.

Urheilun kaupallistumisen seurauksena yhä useampi huippu-urheilija urheilee taloudellisin motiivein<sup>52</sup>. Huippu-urheilijoiden pääasiallinen työ on siis kilpailla joko kansallisella tai kansainvälisellä tasolla sekä harjoittelu näitä kilpailutilanteita varten. Urheilijoiden saamat palkkiot, sponsorisopimukset sekä apurahat ovat useimmiten suorassa liitännässä urheilijan saamiin tuloksiin. Urheilijat myös lähtökohtaisesti panostavat omaan harjoittelu- ja kilpailutoimintaansa siviilielämänsä kustannuksella, jolloin esimerkiksi sosiaaliset suhteet ja kouluttautuminen jäävät taka-alalle<sup>53</sup>. Kilpaurheilu on siis huippu-urheilijalle paitsi tulon lähde, myös tämän elämän keskiössä.

Tämän johdosta dopingiin liittyvästä kurinpitoseuraamuksesta seuraa lähes poikkeuksetta tulonmenetyksiä<sup>54</sup>. Paitsi että hänen mahdolliset kurinpitotoimeensa johtaneen toiminnan aikana tekemät urheilusuoritukset pääsääntöisesti hylätään, evätään urheilijalta kilpailuoikeus sekä yhteydenpito kyseisen lajin toimijoihin aina määräajaksi. Urheilijalta voidaan evätä esimerkiksi apurahoja ja kiinnijääneiden urheilijoiden kanssa tehdyt sponsorointisopimukset myös pääsääntöisesti puretaan sponsorien toimesta dopingtapauksissa. Dopingrikkeiden kiistämisellä on joissain tapauksissa katsottu olevan jopa seuraamuksia vakavoittavia vaikutuksia myös joukkueoverien reaktioiden muodossa<sup>55</sup>.

Dopingiin liittyvillä kurinpitoseuraamuksilla on siis suuri merkitys urheilijalle niin taloudellisesti, urheilullisesti kuin henkisesti. Kurinpitotoimet, myös dopingtapausten

---

<sup>50</sup> Marianne Huebner ja Aris Perperoglou, Performance Development From Youth to Senior and Age of Peak Performance in Olympic Weightlifting. *Frontiers in Physiology* 10, 2019, s. 1

<sup>51</sup> Star ja Kelly, 2021, s. 97

<sup>52</sup> Aine, Antti, Urheilu oikeuden kantavat periaatteet. Oikeustiede - Jurisprudentia, Suomalainen lakimiesyhdistys, 2011.

<sup>53</sup> Euroopan komissio, Education of young sportspersons (lot 1) final report, s. viii

<sup>54</sup> Vinjamuri ja Shivam, 2024, s. 3868

<sup>55</sup> Stephen Moston ja Terry Engelberg, And Justice for All? How Anti-Doping Responds to 'Innocent Mistakes'. *International Journal of Sport Policy and Politics* 11, nro 2, 2019, s. 272

ulkopuoliset, vaikuttavat aina urheilijoihin merkittävästi monella eri osa-alueella eikä niitä tulisi langettaa kevyin perustein. Tämän vuoksi erityisesti tilanteissa, joissa dopingrikkomus on ollut tahaton, tulisi asiassa arvioitavan sääntelyn ja sen perusteella syntyvän ratkaisukäytännön olla erityisen selkeää sekä johdonmukaista urheilijoiden oikeusturvan toteutumisen takaamiseksi.

### 3.3 Urheilijoiden oikeusturvan tilan arvioinnin tarve

WADA:n sääntelyn tarkastelun perusteella vaikuttaisi urheilijan oikeusturva antidopingtoiminnassa olevan urheiluoikeuden sisällöllisessä arvioinnissa taka-alalla. Urheilijan oikeusturvasta antidopingmenettelyn kohteena on käyty jonkin verran diskurssia sekä sitä on huomioitu antidopingsääntelyä kehittäessä. Kuitenkaan keskustelua tahattomien dopingrikkeiden sääntelystä taikka ratkaisukäytännöstä ei erityisemmin esiintynyt.

Kurinpitoimen kohteen oikeusturvan turvaaminen on kuitenkin kiistatta hyvin keskeistä, erityisesti tilanteissa, joissa dopingriike ei ole ollut seurausta urheilijan omasta toiminnasta. Kurinpitotoimella on kuitenkin aina merkittävät vaikutukset urheilijan urheilu-uralle sekä sosiaalisille suhteille dopingiin kohdistuvien negatiivisten mielle yhtymien<sup>56</sup> johdosta.

Dopingia koskevissa kurinpitomenettelyissä näyttö dopingrikkeestä on usein positiivisen dopingnäytteen perusteella esitetty riittävällä tavalla kurinpitoseurauksen langettamiseksi. Tällöin, mikäli urheilija haluaa vapautua vastuusta taikka kokee, ettei tämän toiminta ole vastannut ehdotetun rangaistusseuraamuksen perustelujen kuvausta, siirtyy näyttövelvollisuus urheilijalle.

Tämän vuoksi olisi oikeusturvanäkökulman osalta tarkoituksenmukaista arvioida, onko urheilijoille annettu riittävän selkeät säädännölliset ohjeet siitä, miten tahattomuutta arvioidaan. Oikeusturvan kannalta on erityisen ongelmallista, mikäli sääntelyyn sitoutuneet urheilijat eivät voi kyseisen sääntelyn perusteella tietää riittävän tarkasti millä edellytyksin heidän toimintaansa arvioidaan.

On hyvä huomioida, että WADC mahdollistaa nykyisin elinikäisen urheilun toimintakiellon määräämisen kolmannesta dopingrikkomuksesta<sup>57</sup>. Tämä eittämättä vaikuttaa pysyvästi

---

<sup>56</sup> Rabin ym., *Acute Topics in Anti-Doping*, 1. painos, *Medicine and Sport Science* 62 (S. Karger, 2017), s. 112

<sup>57</sup> WADC 2021, artikla 10.9.1.2

toimintakiellon kohteen oikeuksiin aivan perusoikeustasolla<sup>58</sup>. Kyseisen artiklan soveltamista voidaan punnita myös tahattomissa dopingrikkeissä, jolloin varsinkin WADC 10.5 artiklan sisällöllä on erityinen merkitys urheilijalle.

On oleellista myös tutkia, miten sääntely ja kurinpitokäytäntö määrittelee tahallisuutta. On urheilijan kannalta keskeistä, että kiellettyä ainetta sisältänyttä tuotetta tietoisesti nauttineiden ja tahallisesti huijaustarkoituksessa nauttineiden urheilijoiden kurinpitoseuraamuksia ei samaisteta. Tällainen samaistaminen olisi kiistatta ongelmallista urheilijoiden yhdenvertaisuuden kannalta<sup>59</sup>.

Työssä arvioitava CAS:n ratkaisukäytäntö toimii parhaana arvioinnin perusteena, sillä se toimii ylimpänä riidanratkaisuelimenä urheilun riidanratkaisussa. Se toimii tätä kansallista ratkaisukäytäntöä johdonmukaistavana toimijana, jonka johdosta CAS:n ratkaisukäytännön arviointi antaa kattavimman kuvan käsiteltävästä sääntely- ja ratkaisukäytännöstä.

Kun ratkaisuja arvioidaan, on hyvä huomioida, että reilun pelin periaate toimii eräänlaisena oikeuslähteenä ja systematisoijana<sup>60</sup>. Reilun pelin periaate on merkityksensä vuoksi myös taustavaikuttajana ohjaamassa CAS:n ratkaisukäytännön säännösten soveltamista<sup>61</sup>. Koska reilun pelin periaate on dopingasioissa katsottu tarkoittavan dopingista vapaiden ja yhtäläisten menestysmahdollisuuksien turvaamista<sup>62</sup>, on se väistämättä vähintäänkin osittain ristiriidassa tahattomasta dopingrikkeestä syytettyjen urheilijoiden oikeusturvan kanssa. Tämä myös tarkoittaa, että ratkaistavien dopingrikkeitä koskevien tapausten asetelmien voidaan otaksua olevan lähtökohtaisesti vastaajana olevia urheilijoita vastaan.

---

<sup>58</sup> Aine, 2013, s. 32

<sup>59</sup> Exner, 2022, s. 66–67

<sup>60</sup> Aine, 2011, s. 38

<sup>61</sup> Aine, 2011, s. 38

<sup>62</sup> Virtanen, 2021, s. 224

## 4 CAS-ratkaisukäytäntö tahattomien dopingrikkeitä koskevissa asioissa

### 4.1 Ajantasainen ratkaisukäytäntö perusmuodossaan

Sääntelyn asettama lähtökohta siis on, että mikäli urheilija haluaa vastuuvapautuksen testauksessa havaitusta dopingrikkeestä, tulee tämän osoittaa paitsi tahattomuutensa sekä huolellisuutensa, myös kielletyn aineen alkuperä.

CAS:n ratkaisukäytännöstä löytyy useita lähtökohtaa tukevia tapauksia. Esimerkkinä ratkaisukäytännöstä toimii ratkaisu Villanueva v. FINA<sup>63</sup>, jossa kurinpidon kohteena olevan urheilijan näytteessä oli esiintynyt stanozololia. Urheilija oli esittänyt kielletyn aineen lähteeksi sekä lisäravinteita että kontaminoitunutta hevosen lihaa. CAS:n paneeli kuitenkin katsoi ratkaisussaan, ettei riittävään luotettavaa todistelua näiden perustelujen toteen näyttämiseksi ollut esitetty<sup>64</sup>. Paneeli myös totesi, ettei kielletyn aineen alkuperään liittymätön näyttö, esimerkiksi valmentajan henkilötodistelu, valheenpaljastuskoe sekä hiusnäyteanalyysi<sup>65</sup> osoittaneet riittävällä tavalla, että urheilija olisi toiminut tahtomasti. Paneeli pysytti alkuperäisen neljän vuoden toimintakiellon<sup>66</sup>.

Perusteluissaan CAS tarkensi edelleen urheilijan näyttövelvollisuutta. Paneeli totesi, ettei kielletyn aineen alkuperän osoittaminen ole tarpeen, mutta tämä jättää kapeimman käytävän joka urheilijan tulee läpäistä vapautuakseen hänelle asetetusta todistustaakasta<sup>67</sup>. Paneeli painotti lisäksi, ettei kurinpitotoimen langettaminen edellyttänyt, että paneelin tulee olla täysin varma (*Satisfied*) siitä, että urheilija olisi huijannut<sup>68</sup>.

Tulkintalinja säilyy samankaltaisena tapauksessa WADA v. WSF & Nasir Iqbal<sup>69</sup>.

Ratkaisussa oli kyse tilanteesta, jossa urheilija oli antanut 19-norandrosteronia sisältäneen näytteen dopingtestissä. Urheilija oli World Squash Federationin (WSF) kurinpitomenettelyssä puolustuksessaan vedonnut, että kyseessä oli tahaton dopingrike, jonka

---

<sup>63</sup> CAS 2016/A/4534 Mauricio Fiol Villanueva v. FINA

<sup>64</sup> CAS 2016/A/4534 Mauricio Fiol Villanueva v. FIN, kohdat 38 ja 39

<sup>65</sup> CAS 2016/A/4534 Mauricio Fiol Villanueva v. FINA, kohta 40

<sup>66</sup> CAS 2016/A/4534 Mauricio Fiol Villanueva v. FINA, kohta 53

<sup>67</sup> Aynur Nuriev, Non-Intentional Anti-Doping Rule Violations: Does a New Trend in Evidence Provision Suffice? *The International Sports Law Journal* 19, nro 3–4, 2019, s. 226

<sup>68</sup> CAS 2016/A/4534 Mauricio Fiol Villanueva v. FINA, kohta 47

<sup>69</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal

WSF:n kurinpitoelin oli hyväksynyt. Kurinpitoelin oli perustellut hyväksymistään useilla seikoilla, mukaan lukien havaitun kielletyn aineen pienellä määrällä, urheilijan vapaaehtoisesta antamalla puhtaalla dopingnäytteellä<sup>70</sup> sekä anabolisten steroidien käytön vähäisellä hyödyllä squashissa<sup>71</sup>.

CAS:n paneeli ei kuitenkaan yhtynyt WSF:n tulkintaan, ja katsoi, ettei urheilijan esittämä näyttö ollut riittävää osoittaakseen kielletyn aineen alkuperää taikka tahattomuutta<sup>72</sup> painottaen perusteluissaan kielletyn aineen alkuperän selvittämisen keskeisyyttä<sup>73</sup>. Tästä johtuen tahattomuudesta seuraavia toimintakiellon lyhennyksiä ei kyetty asiassa soveltamaan ja urheilijalle langetettiin neljän vuoden kilpailukiello<sup>74</sup>.

Paneelin näkemyksen mukaan lähtökohta on se, että mikäli urheilija ei kykene osoittamaan kielletyn aineen alkuperää 2.1 Artiklaa koskevissa tapauksissa, on hyvin vaikeaa osoittaa toiminnan tahattomuutta<sup>75</sup>. Paneeli myös katsoi, ettei pelkkä kielletyn aineen mahdollisen alkuperän spekulatiivinen arviointi ole riittävää, vaan urheilijan tulee osoittaa tosiasiallista näyttöä olosuhteista, jolloin väitetysti tahaton kielletyn aineen nauttiminen on tapahtunut<sup>76</sup>.

Asetettu tulkintalinja korkeasta näyttökynnyksestä on ratkaisukäytännössä erittäin vahvasti vakiintunut. Esimerkiksi ratkaisussa *Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports (ECIS)*<sup>77</sup> oli kyse tilanteesta, jossa urheilija oli antanut letrotsolia sisältävän näyteen. Urheilija esitti puolustuksessaan useita eri kontaminaatiomahdollisuuksia<sup>78</sup>, mutta ei kuitenkaan kyennyt osoittamaan mitään esittämäänsä vaihtoehtoista tapahtumankulkua riittävällä tavalla<sup>79</sup>. CAS:n paneeli päätyi lopulta ratkaisuun, ettei tuottamuksen puuttumiseen tai sen vähäisyyteen perustuvaa lyhennettyä toimintakieltoa voitu soveltaa<sup>80</sup>.

---

<sup>70</sup> Kyseessä ei siis ollut B-näyte, jota antidopingtoiminnassa voidaan käyttää tuloksen varmistamiseen, vaan täysin erillinen näyte, joka tutkittiin eri dopinglaboratoriossa.

<sup>71</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal, kohta 72

<sup>72</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal, kohta 73

<sup>73</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal, kohta 63

<sup>74</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal, kohta 88

<sup>75</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal, kohta 63

<sup>76</sup> CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal, kohta 67

<sup>77</sup> CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports

<sup>78</sup> Urheilija esitti, että aine oli peräisin joko hänen syömästään kontaminoituneesta kalkkunasta tai nautan maksasta tai vaihtoehtoisesti siirtynyt hänen kehoonsa hien välityksellä kanssaharjoittelijasta tai salilaitteesta.

<sup>79</sup> CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports, kohta 167

<sup>80</sup> CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports, kohta 189

Paneeli kuitenkin totesi esitetyn näytön perusteella ratkaisussaan, että urheilijan antamien virtsa- ja hiusnäytteiden pitoisuudet olivat johdonmukaisia yhden käyttökerran kanssa sekä ettei aineen kertakäytöllä ole farmakologisia etuja ei päätöksessään epäillyt urheilijan tapahtumankuvausta<sup>81</sup>. Paneeli myös totesi tilanteen erittäin ikäväksi<sup>82</sup>, mutta ettei ratkaisua tekevä paneeli kykene uudelleenkirjoittamaan lakia<sup>83</sup>. Urheilija uskottavasti osoittanut tahattomuutensa, mutta alkuperän tuntemisen puute esti kurinpitoseuraamuksen huolellisuusperusteisen lieventämisen.

Asetettu korkea näyttökynnys on myös lähtökohtaisesti sama iästä riippumatta. 15-vuotiaasta kiellettyä ainetta sisältäneen näytteen antanutta venäläisluistelijaa koskevassa ratkaisussa<sup>84</sup> CAS:n paneeli toi loppuperusteluissaan esille ehkä sääntelyn sisällön tarkoituksen kannalta merkittävimmän kommenttinsa. Ratkaisussa paneeli langetti urheilijalle neljän vuoden toimintakiellon tämän trimetatsidiinia sisältäneen näytteensä perusteella.

CAS kuitenkin tästä huolimatta loppuperusteluissaan muistutti, ettei tämän ratkaisussa tekemät johtopäätökset tarkoita, että urheilijan katsottaisiin huijanneen taikka toimineen tahallisesti. Johtopäätökset tarkoittavat, ettei urheilija kyennyt riittävän luotettavasti osoittamaan, ettei hän ollut menetellyt tahallisesti<sup>85</sup>. Paneeli myös erikseen painotti, ettei Russian Anti-Doping Agencyn (RUSADA) taikka WADA:n selvityksistä ilmennyt, että urheilija olisi toiminut tahallisesti<sup>86</sup>.

## 4.2 Yleisestä ratkaisukäytännöstä poikkeavat ratkaisut

Asetettu korkea näyttökynnys on kuitenkin mahdollista erityisissä tapauksissa täyttää. CAS on ratkaisussaan United World Wrestling (UWW) v. Jackson<sup>87</sup> ainakin tietyllä tasolla myös selventänyt, millä edellytyksin täysi vapautus kurinpitotoimesta voidaan myöntää. Tapauksessa urheilija oli kilpailujen yhteydessä antanut boldenonia sisältävän näytteen, jonka urheilija puolustuksessaan esitti olevan peräisin nauttimastaan lihasta. Dopingrikkeen syytä

---

<sup>81</sup> CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports, kohta 177

<sup>82</sup> CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports, kohta 195

<sup>83</sup> CAS 2021/A/8125 Heiki Nabi v. Estonian Center for Integrity in Sports, kohta 197

<sup>84</sup> CAS 2023/A/9451 RUSADA v Ms Kamila Valieva CAS 2023/A/9455, ISU v Ms Kamila Valieva and RUSADA sekä CAS 2023/A/9456 WADA v RUSADA and Ms Kamila Valieva

<sup>85</sup> CAS 2023/A/9451 RUSADA v Ms Kamila Valieva CAS 2023/A/9455, ISU v Ms Kamila Valieva and RUSADA sekä CAS 2023/A/9456 WADA v RUSADA and Ms Kamila Valieva, kohta 422

<sup>86</sup> CAS 2023/A/9451 RUSADA v Ms Kamila Valieva CAS 2023/A/9455, ISU v Ms Kamila Valieva and RUSADA sekä CAS 2023/A/9456 WADA v RUSADA and Ms Kamila Valieva, kohta 423

<sup>87</sup> CAS 2022/ADD/46 United World Wrestling (UWW) v. Nathan Dyamin Jackson

arvioidessa arvioitiin asiaa erityisasiantuntijoiden johdolla aina kyseisen maan karjankasvatuskäytännöstä<sup>88</sup> urheilijan hampurilaispihvin kokoon<sup>89</sup>. CAS:n paneeli totesi perusteluissaan, että urheilija on esittämällään todistelulla systemaattisesti pyrkinyt ja riittävällä tavalla osoittanut, että hän oli ruokakontaminaation uhri valtiossa, jossa hormonien käyttö karjankasvatuksessa oli yleistä<sup>90</sup>. Paneeli hyväksyi ratkaisussaan urheilijan esittämän puolustuksen tahattomasta dopingrikkeestä ja jätti toimintakiellon määräämättä<sup>91</sup>.

Ratkaisu osoittaa hyvin, kuinka pitkälle tuottamuspuunninnassa ja näytön arvioinnissa CAS:n ratkaisukäytännössä ollaan valmiita syventymään. Tapauksessa kuitenkin esiintyi tiedon puutteesta seurannut ongelma, sillä asiassa todistelemaan kutsuttu erikoisasiantuntija ei ollut tietoinen kaikista käsiteltävistä seikoista. Tapauksen kaltaiset tiedon puutteeseen perustuvat ongelmat eivät kuitenkaan ole sen laatuaisia, joita välttämättä olisi tarkoituksenmukaista korjata sääntelyllä, vaan pikemminkin menettelyn avoimuudella ja asianosaisten tiedottamisella.

Kontaminoituneen lihan selityksen voidaan katsoa olevan eräänlainen klassikkoselitys dopingriketapauksissa. Sen riittävän uskottava näyttö kuitenkin usein edellyttää Jacksonin tapauksen kaltaista vahvaa osoittamista lihan alkuperästä sekä riittävää näyttöä siitä, että kyseisen lihan kasvatuksessa on todennäköisesti käytetty WADA:n kiellettyjen aineiden listalla olevia aineita.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, ettei kurinpidosta vapautuminen olisi mahdollista ilman lihan kontaminaation aukotonta osoittamista. Tällainen tilanne oli käsillä CAS:n ratkaisussa Lawson v. International Association of Athletics Federation (IAAF)<sup>92</sup>. Ratkaisussa oli kyse tilanteesta, jossa urheilija oli antanut trenbolonia sisältävän näytteen ja esittänyt, että aine olisi ollut peräisin hänen dopingtestiänsä edeltävänä päivänä syödystä teriyakiannoksesta.

Urheilija ei kuitenkaan kyennyt osoittamaan ravintolan käyttämän lihan alkuperää<sup>93</sup>, ja keskeiseksi kysymykseksi ratkaisussa nousi, oliko muu näyttö riittävässä määrin uskottavaa,

---

<sup>88</sup> CAS 2022/ADD/46 United World Wrestling (UWW) v. Nathan Dyamin Jackson, kohta 108

<sup>89</sup> CAS 2022/ADD/46 United World Wrestling (UWW) v. Nathan Dyamin Jackson, kohta 107

<sup>90</sup> CAS 2022/ADD/46 United World Wrestling (UWW) v. Nathan Dyamin Jackson, kohta 114

<sup>91</sup> CAS 2022/ADD/46 United World Wrestling (UWW) v. Nathan Dyamin Jackson, kohta 116

<sup>92</sup> CAS 2019/A/6313 Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation

<sup>93</sup> CAS 2019/A/6313 Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation, kohta 13

jotta urheilijan toimintakieltoa voitiin lieventää<sup>94</sup>. Urheilija oli muutoin todistellut syyttömyyttään paitsi ostokuitilla, myös asiantuntija-analyysillä sekä negatiivisella hiusnäytteellä<sup>95</sup> jonka tarkoituksena oli osoittaa, ettei kielletyn aineen käyttö ole ollut säännöllistä.

Vaikka CAS:n paneeli perusteluissaan erikseen mainitsi ratkaisun erityisyydestä<sup>96</sup>, katsoi se lopulta että urheilija oli riittävässä määrin osoittanut dopingrikkeen tahattomuuden<sup>97</sup>. Paneeli myös katsoi, ettei dopingrike ollut seurausta urheilijan tuottamuksestaan taikka laiminlyönnistään<sup>98</sup>. Päätelmä perustui esitetyn tieteelliseen näytön lisäksi myös muihin seikkoihin<sup>99</sup>, ja toimintakielto jätettiin kokonaan määräämättä<sup>100</sup>.

Tapaus toimii oivana mittapuuna sille, millaisia toimia vastuuvapautuksen saaminen edellyttää tilanteissa, joissa kontaminoidun tuotteen alkuperää ei voida varmistaa. Urheilija oli johdonmukaisesti esittänyt näyttöä kontaminoituneen tuotteen alkuperästä niin pitkälti kuin oli resursseillaan kyennyt, jonka lisäksi hän oli esittänyt riittävässä määrin puolustustaan tukevaa muuta näyttöä.

### 4.3 Kielletyn aineen alkuperän merkitys ratkaisukäytännössä

Kielletyn aineen alkuperän merkitystä korostaa se, että kurinpitotoimen lieventäminen on mahdollista silloin kun kielletty aine on peräisin apteekista ostetusta lisäravinteesta taikka lääkeaineesta. Esimerkiksi tapauksessa *Marin Cilic v. International Tennis Federation (ITF) & International Tennis Federation (ITF) v. Marin Cilic*<sup>101</sup> kurinpitoseuraamus langetettiin alennettuna, vaikka kielletty aine oli peräisin urheilijan nauttimasta apteekista hankitusta lisäravinteesta. Lisäravinne oli urheilijan äidin hankkima, eikä urheilija ollut tarkemmin

---

<sup>94</sup> Huomionarvoista on kuitenkin, ettei lihan alkuperän selvittämisen epäonnistuminen ollut urheilijasta riippuvaista, vaan teriyakiannoksen myynyt ravintola kieltäytyi yhteistyöstä ilman velvoittavaa viranomaismääräystä (ratkaisun kohta 13).

<sup>95</sup> CAS 2019/A/6313 *Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation*, kohta 11

<sup>96</sup> CAS 2019/A/6313 *Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation*, kohdat 48 ja 49

<sup>97</sup> Paneeli ei lopputuloksessa erikseen ilmaise, että teko oli tahaton, mutta kohdan 91 mukainen artikla 10.5:n (tapahtuma-aikaan voimassa olleen WADC 2015:n 10.4 artikla) soveltaminen ei olisi ollut mahdollista, mikäli dopingrike olisi ollut tahallinen.

<sup>98</sup> CAS 2019/A/6313 *Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation*, kohta 91

<sup>99</sup> CAS 2019/A/6313 *Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation*, kohdat 90a - 90c

<sup>100</sup> CAS 2019/A/6313 *Jarrion Lawson v. International Association of Athletics Federation*, kohta 91

<sup>101</sup> CAS 2013/A/3327 *Marin Cilic v. International Tennis Federation (ITF) & CAS 2013/A/3335 International Tennis Federation (ITF) v. Marin Cilic*

tarkistanut lisäravinteen ainesosia ennen tämän nauttimista<sup>102</sup>. Paneeli lanseerasi ratkaisussa viisikohtaisen toimenpidelistan<sup>103</sup>, johon peilautuen paneeli langetti urheilijalle neljän kuukauden toimintakielto<sup>104</sup>.

Huolellisuuden taso on myös hyvin liukuva vastaavanlaisissa tapauksissa. Tämä käy hyvin ilmi tapauksessa International Ski Federation (FIS) v. Therese Johaug & The Norwegian Olympic and Paralympic Committee and Confederation of Sports (NIF) ja Therese Johaug v. NIF<sup>105</sup>. Tapauksessa oli kyse siitä, että Johaug oli käyttänyt Norjan hiihtomaajoukkueen lääkärin apteekista hankkimaa huulivoidetta, joka sisälsi kiellettyä ainetta. Keskeinen kysymys tapauksessa oli, mikä oli urheilijan huolellisuusvelvoite tilanteessa, jossa kielletty aine on peräisin urheilijan lähipiiriin kuuluvalla ammattilaiselta.

Kielletty aine oli siis peräisin apteekista ostetusta lääkesalvasta, ja vaikka Johaugilta oli oman kertomuksensa mukaan jäänyt huomaamatta lääkesalvan pakettiin merkitty dopingvaroitusta<sup>106</sup>, katsoi paneeli Johaugin toimineen riittävän huolellisesti toiminnassaan lievennettyyn kurinpitoseuraamukseen<sup>107</sup>. Cilic-tuomiossa esitetyn toimenpidelistan toimenpiteistä Johaug oli suorittanut vain kaksi, voiteen alkuperän varmistamisen sekä lääketieteen ammattilaisen konsultoinnin<sup>108</sup>. Konsultointiaakaan Johaug ei kuitenkaan ollut tehnyt toimenpidelistauksen edellyttämällä tavalla<sup>109</sup>.

Paneeli paheksui ratkaisussaan merkittävästi Johaugin toimia, mutta päätyi lopulta 18 kuukauden toimintakiellon langettamiseen<sup>110</sup>. Kyse oli siis CAS:n näkemyksen mukaan ei-merkittävän asteisesta huolimattomuudesta. Yleiseen ratkaisukäytäntöön peilaten on hyvin erikoista, miten päätöksessä ensin moititaan urheilijan toimia 3,5 sivua<sup>111</sup>, painotetaan tämän ammattiurheilijan statusta sekä päädytään toteamaan laiminlyönti ei-merkittäväksi<sup>112</sup>.

---

<sup>102</sup> CAS 2013/A/3327 Marin Cilic v. International Tennis Federation (ITF) & CAS 2013/A/3335 International Tennis Federation (ITF) v. Marin Cilic, kohta 11

<sup>103</sup> CAS 2013/A/3327 Marin Cilic v. International Tennis Federation (ITF) & CAS 2013/A/3335 International Tennis Federation (ITF) v. Marin Cilic, kohta 74

<sup>104</sup> CAS 2013/A/3327 Marin Cilic v. International Tennis Federation (ITF) & CAS 2013/A/3335 International Tennis Federation (ITF) v. Marin Cilic, kohta 95

<sup>105</sup> CAS 2017/A/5015 FIS v. Therese Johaug & NIF ja CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF

<sup>106</sup> CAS 2017/A/5015 FIS v. Therese Johaug & NIF ja CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF, kohta 180

<sup>107</sup> CAS 2017/A/5015 FIS v. Therese Johaug & NIF ja CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF, kohta 231

<sup>108</sup> Paneeli kylläkin totesi perusteluissaan, ettei listan kaikkien toimenpiteiden suorittaminen ole aina tarpeen.

<sup>109</sup> Rauste, 2017, s. 214

<sup>110</sup> CAS 2017/A/5015 FIS v. Therese Johaug & NIF ja CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF, kohta 201

<sup>111</sup> Rauste, 2017, s. 215

<sup>112</sup> CAS 2017/A/5015 FIS v. Therese Johaug & NIF ja CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF, kohta 208

Kielletyn aineen alkuperän osoittamisella voi myös olla merkitystä silloinkin, kun riittävää varmuutta alkuperästä ei kyetä saamaan. Tapauksessa *Arijan Ademi v UEFA*<sup>113</sup> urheilija oli antanut stanzonolia sisältäneen näytteen. Urheilija kiisti rikkeen tahallisuuden esittäen kielletyn aineen olleen peräisin kontaminoituneista pillereistä. Paneeli kuitenkin katsoi, ettei pillereiden kontaminaatiosta esitetty tieteellinen näyttö ollut riittävän vakuuttavaa<sup>114</sup>. Tästä huolimatta paneeli katsoi yleisestä käytännöstään poiketen, että urheilija oli todennäköisyysperusteisesti osoittanut, ettei tämä ollut tietoisesti osallistunut toimintaan, jonka hän tiesi johtavan tai mahdollisesti johtavan antidopingrikkeeseen taikka toiminut tarkoituksenaan huijata<sup>115</sup>. Paneeli päätyi lopulta ratkaisuun, että urheilija oli tapauksen erityisissä olosuhteissa vapautunut todistustaakastaan osoittaa tahallisuuden puute<sup>116</sup>.

Tavallisesta ratkaisukäytännöstä poikkeavaa tapauksessa oli se, miten paneeli arvioi urheilijan puolustukseksi esitettyä pillereihin liittyvää todistelua. Paneeli nimittäin totesi tahallisuusarvioinnissaan, että vaikka pillereiden kontaminaatiota ei kyetty riittävällä tavalla osoittamaan kielletyn aineen lähteen arvioinnissa, toimi niihin liittyvä todistelu yhtenä keskeisimmistä<sup>117</sup> urheilijan puolesta puhuvana seikkana<sup>118</sup>.

Tulkintamalli vaikuttaisi poikkeavan merkittävästi paitsi käytännöstä, myös WADC:n sääntelystä, vaikka kumpikaan ei toisaalta poissulje sen mahdollisuutta. Vastaavaa tapausta, jossa samaista tulkintamallia olisi hyödynnetty ei kuitenkaan esiintynyt muussa ratkaisukäytännössä. Ratkaisu kuitenkin osoittaa kielletyn aineen johdonmukaisen todistelun merkityksen, vaikka aineen alkuperästä ei saataisikaan varmuutta.

#### **4.4 Keskustelu nykyisen tulkintakäytännön ympärillä**

Tapaukset osoittavat WADC:n asettaman näyttövelvollisuuden armottomuuden. Koodistossa asetettu näyttövelvollisuus, erityisesti alaikäisiä urheilijoita velvoittavana, onkin herättänyt urheiluoikeudellisessa keskustelussa useita mielipiteitä. Sen on yleisesti katsottu olevan kohtuuton taakka erityisesti nuorille urheilijoille<sup>119</sup>. Velvollisuuden raakuuden huomioi myös

---

<sup>113</sup> CAS 2016/A/4676 *Arijan Ademi v UEFA*

<sup>114</sup> CAS 2016/A/4676 *Arijan Ademi v UEFA*, kohta 73

<sup>115</sup> CAS 2016/A/4676 *Arijan Ademi v UEFA*, kohta 75

<sup>116</sup> CAS 2016/A/4676 *Arijan Ademi v UEFA*, kohta 76

<sup>117</sup> Arviointiin vaikutti myös muut seikat, kuten urheilijan uskottava kuuleminen sekä seuran lääkärin todistelu, mutta työn arvionnin kannalta mielenkiintoisin seikka oli pillereihin liittyvä todistelu.

<sup>118</sup> CAS 2016/A/4676 *Arijan Ademi v UEFA*, kohta 76

<sup>119</sup> Exner, 2022, s. 81

CAS:n paneeli Valieva<sup>120</sup> -ratkaisussaan, vaikka se päättyi tästä huolimatta ratkaisuun, ettei urheilijan kurinpitoseuraamusta kyetty lyhentämään.

Tämän kielletyn aineen alkuperän todistellun osoittamisen edellyttämisen on katsottu käytännössä epäävän kurinpitoseuraamuksen lieventämisen mahdollisuuden ilman kielletyn aineen alkuperän osoittamista<sup>121</sup>. Sääntelyn asettaman näyttövelvollisuuden on katsottu olevan epäsuhteessa suojeltujen urheilijoiden käsillä oleviin resursseihin verrattuna<sup>122</sup>. Dopingsääntelyn tarkoituksena on kiistatta estää huijaaminen, ja osa huijaamista on usein kiellettyjen aineiden käyttöä. Kielletyn aineen esiintymistä urheilijan näytteessä ei kuitenkaan voida katsoa automaattisesti tarkoittavan, että urheilija on toiminut tarkoituksenaan huijata.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että CAS:n ratkaisukäytännön perusteella linjan olevan se, että dopingrikkeen tahattomuuden osoittaminen ilman todistelun tukemaa kielletyn aineen alkuperän osoittamista on tehty erittäin vaikeaksi<sup>123</sup>. Tämä kuitenkin vaikuttaisi olevan hieman ristiriitainen ajattelumalli, sillä tämä tarkoittaisi, että mikäli urheilija ei ole ollut tietoinen mikä nauttimistaan asioista on sisältänyt kiellettyä ainetta, eli tämä ei ole tietoisesti nauttinut kyseistä ainetta, katsottaisiin menettely sääntelyn perusteella tahalliseksi.

Cilic- ja Johaug-tapauksia on urheilu oikeudellisessa kirjallisuudessa läpikäyty enimmäkseen huolellisuusarviointia koskevaan keskusteluun liittyen, mutta tapaukset myös painottavat edelleen kielletyn aineen alkuperän selvittämisen merkitystä. Ratkaisussa ilmaistu mahdollisuus ei-merkittävälle laiminlyönnille ilman lääkkeen sisällön selvittämistä myös mahdollistaa monipuolisen puolustautumismahdollisuuden vastaaviin tilanteisiin joutuville urheilijoille<sup>124</sup>. Nykymuotoisen ratkaisukäytännön perusteella on urheilijalle siis suotuisampaa laiminlyödä käyttämänsä ravintolisän tai lääkkeen sisällön tarkistamisen kuin olla tietämättä mistä kielletty aine on peräisin. Asetelma pätee siitä huolimatta, kuinka vahvasti urheilija muulla todistelulla osoittaa toimen tahattomuuden sekä aineen nauttimisen kertaluonteisuuden.

---

<sup>120</sup> CAS 2023/A/9451 RUSADA v Ms Kamila Valieva CAS 2023/A/9455, ISU v Ms Kamila Valieva and RUSADA sekä CAS 2023/A/9456 WADA v RUSADA and Ms Kamila Valieva

<sup>121</sup> Exner, 2022, s. 81

<sup>122</sup> Exner, 2022, s. 81

<sup>123</sup> Nuriev, 2019, 224.

<sup>124</sup> Rauste, 2017, s.216

Oikeuskirjallisuudessa on myös kritisoitu WADA:n passiivisuutta sääntelyn selventämiseen liittyen. Vaikka kaikkien osapuolien kannalta selkeän sääntelyn laatiminen on WADA:n vastuulle, vaikuttaa WADA siirtävän vastuun sääntelyn selkeyttämisestä CAS:n ratkaisukäytännölle<sup>125</sup>. Esimerkiksi tahallisuusarviointiin liittyvää sääntelyn epäselvyyttä toivottiinkin sidosryhmien toimista selvennettäväksi WADA:n vuoden 2021 koodistossa. Ehdotettuja sääntelymuutoksia olivat esimerkiksi kielletyn aineen lähteen osoittamisen suora vaatiminen tai vaihtoehtoisesti urheilijoiden tarkempi ohjeistaminen sekä esimerkkien antaminen tahattomuuden osoittamisesta tilanteissa, joissa urheilija ei pysty osoittamaan kielletyn aineen alkuperää. WADA ei kuitenkaan päätenyt kumpaakaan sääntelymuutokseen<sup>126</sup>.

Erityisesti jälkimmäinen vaihtoehto olisi ollut CAS:n ratkaisukäytäntöön peilaten perusteltu ja antanut urheilijoille ennakoitavuutta tulevaisuuden kurinpitomenettelyihin. Vaihtoehto ei olisi myöskään ensimmäisen vaihtoehdon tavoin sitonut WADAA taikka kurinpitoelimiä täsmällisesti mihinkään, vaan sääntelymuutos olisi vain selkeyttänyt sääntelypohjaa. Myös ensimmäiseksi esitetty vaihtoehto, vaikkakin jyrkkä, olisi huomattavasti selkeyttänyt tulevaisuuden kurinpitomenettelyä, sillä tällöin kurinpitomenettelyn kohteena olevat urheilijat olisivat osoittamisen osalta kaikki yhteisellä lähtöviivalla. On kuitenkin perusteltua, ettei näin ehdottomaan sääntelyyn päädytty, sillä se olisi luultavasti herättänyt huomattavan määrän kritiikkiä urheilijoihin kohdistuvan vaatimuksen kohtuullisuudesta. Niin sanotun ”varaventtiilin” poistaminen sääntelystä olisi myös helposti johtanut kohtuuttomiin lopputuloksiin, joissa urheilijan puolustukseksi esittämä kaikki muu näyttö osoittaisi riittävässä määrin tahattomuutta, mutta tällöin sääntely ei antaisi mahdollisuutta kurinpitoseuraamuksen lieventämiseen ilman aineen alkuperän selvittämistä.

Oikeuskäytäntö myös osoittaa, että WADC:n sääntelyn mukainen tahallisuusarviointi ei vastaa käytännön dopingrikkeen tahallisuusarviointia. Ratkaisukäytännössä ei ole harvinaista, että ratkaisun antanut elin toteaa, ettei epäile urheilija toimineen tarkoituksenaan huijata, mutta tästä huolimatta langettaa kurinpitoseuraamuksen sääntelyn mukaisesti tahallisuuteen perustuvana. Tapauksissa, joissa tahattoman dopingrikkeen mukaista toimintakiellon lyhennystä ei ole myönnetty, CAS:n paneeli on pääasiallisesti pidättäytynyt sanamuotoon ”ei

---

<sup>125</sup> Nuriev, 2019, s. 233

<sup>126</sup> Nuriev, 2019, s. 233

ole täyttänyt säännösten edellytyksiä”. Tapauksia ratkaisevat välimiehet myös ovat usein ”raskain sydämin” (*”have heavy hearts”*), mutta soveltavat sääntelyä tästä huolimatta yleisen tulkintakäytännön mukaisesti<sup>127</sup>.

Urheilijan tahtotila huijata ei siis nykyisessä ratkaisukäytännössä ole merkittävää vaikutusta tapausten arvioinnissa. Huijaustarkoituksen puuttumisesta huolimatta paneeli on lähtökohtaisesti hyvin pidättyväinen myöntämään lievennystä, mikäli kielletyn aineen lähde ei kyetä osoittamaan<sup>128</sup>. Urheilijoiden on myös käytännössä lähes mahdotonta osoittaa, etteivät he ole toimineet WADC:n sääntelyn tarkoittamalla tavalla tahallisesti, mikäli kielletyn aineen alkuperää ei kyetä todistamaan<sup>129</sup>. WADC:n on sääntelyssään tältä osin itse asiassa kehittynyt takaisinpäin. Ajantasaisessa koodistossa luovutussa mutta vuoden 2015 WADC:hen sisältyneessä 10.2.3 artiklassa annetaan ymmärtää, että tahattomuuden perusteella lievennetty rangaistus edellyttää, että urheilijan tulee vakuuttaa välimiehet siitä, ettei tämä ole huijannut<sup>130</sup>. Huijaustarkoituksen punnintaan perustuva arviointi ei kuitenkaan käytännössä ole toteutunut säännöksen voimassaoloaikana taikka tämän jälkeen<sup>131</sup>.

CAS:n paneelin ”voivottelua” ikävistä lopputuloksista voidaan katsoa eräänlaisena painostustoimena WADA:n suuntaan. Ymmärrettävää on, että moni argumentti puoltaa nykymuotoiseen ratkaisukäytäntöön. Toisaalta on myös huomioitava, että urheilijamyönteisemmän tulkinnan puoltaminen tapausta ratkaistaessa olisi omiaan herättämään kritiikkiä ja jopa korruptiosyytöksiä nykyiseen ratkaisukäytäntöön peilattuna.

Oikeuskäytännön sekä -kirjallisuuden perusteella on ilmeistä, että CAS, kurinpidon kohteena olevat urheilijat sekä vaikuttavat sidosryhmät ovat kaikki yhtä mieltä siitä, ettei sääntely ole riittävän selkeää tällä hetkellä. Ainoa merkittävä sidosryhmä, jonka näkemyksestä ei ole esitetty näyttöä on kurinpitomenettelyjen ulkopuoliset, ”täysin puhtaat”, urheilijat. On kuitenkin hyvin epätodennäköistä, että urheilijat vastustaisivat sääntelyn selkeyttämistä, erityisesti kun huomioidaan että tahattomat dopingrikkeet voivat ajankohtaistua kelle tahansa antidopingtoimintaan sitoutuneelle urheilijalle.

---

<sup>127</sup> Hard, 2010, s. 554

<sup>128</sup> Nuriev, 2019, s. 223

<sup>129</sup> Nuriev, 2019, s. 224

<sup>130</sup> WADC 2015, artikla 10.2.3

<sup>131</sup> Nuriev, 2019, s. 223

## 5 Johtopäätökset

Edellä esitetty antaa lukijalle kuvan siitä, millainen WADC:n tahattomien dopingrikkeiden arviointia koskevan sääntelyn ja siihen perustuvan ratkaisukäytännön tila on. Sääntely vaikuttaisi tältä osin olevan hyvinkin avointa, joka on omiaan synnyttämään toimijoiden välillä merkittäviä tulkintaeroja. CAS:n ratkaisukäytäntö, vaikkakin osittain hieman epäjohdonmukaisesti on ollut merkittävä tekijä sääntelyyn liittyvien tulkintalinjojen yhdenmukaistajana. Tästä huolimatta on selvää, että ainakin osassa tapauksista kurinpitomenettelyn kohteena olevan urheilijan oikeusturva on ainakin voinut vaarantua koska he eivät ole tienneet miten heidän olisi tullut argumentoida tahattomuuttaan<sup>132</sup>.

Lisäksi, vaikka CAS:n ratkaisukäytäntö tarkoittaa muutoin avoimiksi jäävien säännösten sisältöä, olisi kuitenkin epärehellistä asettaa urheilijan vastuulle myös CAS:n ratkaisukäytännön seuraaminen. Jo ankaralle vastuulle ja sen oikeudenmukaisuudelle on olemassa useita eriäviä näkemyksiä, ja lisävastuun asettaminen urheilijoille, joiden työnkuva on nimensä mukaisesti urheilla, johtaisi hyvinkin todennäköisesti kohtuuttomiin lopputuloksiin.

Kun WADC:n tahattomuutta käsittelevää sääntelyä arvioidaan dopingkurinpitomenettelyn kohteena olevien urheilijoiden kilpakumppanien näkökulmasta, on tärkeä huomioida, ettei arviointi rajaudu vain kurinpitomenettelyn ennakoitavuuteen siitä näkökannasta, että dopingrikkeen tehnyt urheilija pääsee liian pienellä rangaistuksella. Arvioinnissa on aina tärkeä myös huomioida, että ennakoitavuus toteutuu myös siltä osin, etteivät kurinpitoseuraamukset ole muodoltaan yllättävän rajuja. Kuten edellä on todettu, keskeisin urheilun periaate on reilu kilpailu. Dopingrikkeistä kiinni jääneiden urheilijoiden rankaiseminen, jopa ylimitoitetuilla toimintakielloilla, ehdottomasti turvaa kilpailun reiluuden. Kuitenkin, mikäli tuottamuksellisista dopingrikkeistä langetetut toimintakiellot asetetaan ylimitoitetusti, vaarantuu reilun kilpailun kilpailullinen puoli.

Edellä esitetyn perusteella on ilmeistä, että tuottamuksen asteita on monia ja urheilijoiden menettely dopingaineen kehoon päätyminen ympärillä eroaa merkittävästi tapauskohtaisesti, mutta juuri tämän vuoksi onkin erityisen tärkeää, että WADA:n koodistoon ja täten myös

---

<sup>132</sup> Esimerkiksi CAS 2016/A/4919 WADA v. WSF & Nasir Iqbal

kansalliseen dopingsääntelyyn lisätään CAS:in ratkaisukäytännössä tehtyjä tarkennuksia edes pelkistetyssä muodossa.

Dopingtestauksen osalta on usein todettu, että keskeisintä olisi tietää, mitä dopingtestauksella etsitään. Näkemykseni mukaan lähes vastaava sanoma pitäisi myös pitää keskiössä antidopingsäännösten kurinpitomenettelyssä: tärkeintä olisi tietää, mitä varten sääntelyä laaditaan. Sääntelystä ja kurinpitomenettelystä vastaavien tahojen tulisi tulevaisuudessa arvioida vieläkin tarkemmin sitä, onko antidopingtoiminnan tarkoitus suojata puhtaita urheilijoita vai rankaista epärehellisiä. Olisi erittäin keskeistä, että sääntely ja toimeenpano toimitettaisiin sillä tausta-ajatuksella, että sen viimesijainen tarkoitus on urheilijoiden turvaaminen.

Tähän tausta-ajatuksen peilautuen voidaan todeta, ettei sääntely tällä hetkellä kurinpitotoimenpiteiden osalta ole riittävän tarkkarajaista ja selkeää, ettei se mahdollistaisi urheilijoiden kannalta yllättävää tulkintaa kurinpitomenettelyssä. Mikäli tavoitteena on vain suoraviivainen dopingaineiden ja -menetelmien kitkeminen, toteutuisi tämä tavoite huomattavasti tehokkaammin, mikäli kurinpitoprosessia ja toimintakieltojen pituutta muokattaisiin siten, että jokaisesta dopingrikkomuksesta, riippumatta vakavuudesta taikka tuottamuksesta, seuraisi elinikäinen kilpailukielto. Tällöin voitaisiin varmistua siitä, että nykyisen testausmallin puitteissa taistelu dopingia vastaan toteutettaisiin mahdollisimman tehokkaasti.

Urheilijoita velvoittava ankara vastuu on antidopingtoiminnassa vähintäänkin tiettyyn pisteeseen saakka välttämätöntä erityisesti antidopingtoimijoiden suppeiden näyttönhankkimismahdollisuuksien seurauksena<sup>133</sup>. Olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista arvioida, kuinka ankaraa vastuun täytyy olla tehokkaan antidopingtoiminnan turvaamiseksi. Esimerkiksi urheilijan vastuuta tukihenkilöiden, joilla ei ole erityistä asemaa antidopingtoiminnan piirissä<sup>134</sup>, toimista voisi olla tarkoituksenmukaista uudelleenarvioida. Toisaalta tämä voisi johtaa tilanteisiin, joissa tukihenkilö "uhrautuu" urheilijan puolesta syyttömänä, mutta mikäli sääntelyssä asetettaisiin riittävän korkeat, mutta selkeät edellytykset, ei tämäkään ongelma olisi niin merkittävä.

---

<sup>133</sup> Tarasti, 2018, s.248

<sup>134</sup> Tarasti, Lauri, Valmentajan vastuu dopingista. Urheilu ja oikeus 2022 s. 167

Antidopingtoiminta on vuosien saatossa kehittynyt taistelusta dopingia vastaan taisteluksi puhtaana urheilun puolesta<sup>135</sup>. Tätä filosofisen näkökulman muutosta ei kuitenkaan vielä voida katsoa täydellisesti siirtyneen tahattomiin dopingrikkeisiin saakka. Kurinpitomenettely on kuitenkin kehittynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana selvästi urheilukeskeisemmäksi. Syynä tälle voi olla se, että vuodesta 2015 lähtien langetettu neljän vuoden vakiorangaistus koetaan yksittäisissä tapauksissa ylimitoitetuksi<sup>136</sup>. On kuitenkin vähintäänkin erikoista, ettei tämän johdosta vuoden 2021 WADC:ssä kuitenkaan nähty merkittäviä sääntelyn tarkennuksia. Mikäli sääntelyä ei haluta lähteä tarkentamaan, olisi ratkaisevan tärkeää, että urheilijoita koulutettaisiin ja tiedotettaisiin tehokkaammin antidopingsääntelystä sekä heidän oikeuksistaan. Tällöin urheilijat olisivat paremmin varustautuneita puolustamaan omia oikeuksiaan ja tahattomien dopingrikkeiden määrä saataisiin minimoitua<sup>137</sup>.

Tarkastelun perusteella vaikuttaisi olevan riidatonta, ettei yleispiirteisessä katsauksessa urheilijan oikeusturvan osalta ole merkittäviä ongelmia. Kuitenkaan tarkempaa katsastelua järjestelmä ei vielä kestä. Kurinpitomenettely ja -sääntely ovat kehittyneet merkittävästi WADA:n 26-vuotisen historian aikana, mutta niitä ei voi missään nimessä ainakaan oikeusturvanäkökulmasta todeta valmiiksi. Kurinpitoa koskeva sääntely, käytäntö sekä kurinpidon valvonta on kehittynyt merkittävästi, mutta kehitys vaikuttaisi kohdistuneen enemmän kurinpitoelimiin kuin urheilijoihin.

Voidaan kuitenkin arvioida, että urheilijat ja näiden oikeusturva tulee palaamaan antidopingsääntelyn keskiöön ja keskustelu sääntelyn riittävästä ennakoitavuudesta tulee nousemaan laajemmin esiin tulevaisuudessa. Urheilijoiden oikeudet ovat tälläkin hetkellä keskiössä esimerkiksi biologisia passeja sekä kansainvälisen yleisurheiluliiton kromosomitestausta koskevissa päätöksissä. Urheilijoiden oikeuksien keskeisyyden johdosta onkin hämmästyttävää, että niiden huomioiminen dopingasioita koskevassa sääntelyssä sekä kurinpitomenettelyssä on niin vahvasti taka-alalla.

---

<sup>135</sup> Rabin ym., 2017, s. 113

<sup>136</sup> Rauste, 2017, s. 223

<sup>137</sup> Vinjamuri ja Shivam, 2024, s. 3869